

raadsvoorstel

Raadsvergadering: 28 mei 2013
Agendanummer:
Afdeling: Maatschappelijke Zorg
Onderwerp: Visienota Transformatie Jeugdzorg Twente

Aan de raad
Denekamp, 9 april 2013

Voorstel

Wij vragen u de Visienota 'Transformatie Jeugdzorg Twente' vast te stellen. Tevens vragen wij u in te stemmen met de andere 13 Twentse gemeenten de vraagstukken, die voortvloeien uit de visienota, uit te laten werken tot nadere keuzes op het gebied van regionale samenwerking en lokale uitvoering. Hiermee wordt het mogelijk om te komen tot een vraag-gestuurd, effectief en efficiënt en betaalbaar jeugdzorgstelsel in Twente per 1-1-2015

Overwegingen

Nagenoeg alle taken op het gebied van de Jeugdzorg worden naar verwachting per 1 januari 2015 gedecentraliseerd naar de gemeenten. Daarmee worden gemeenten verantwoordelijk voor de zorg voor jeugd in al haar facetten en kunnen gemeenten gaandeweg tot betere afstemming komen met andere ontwikkelingen in het sociale domein. Een integrale benadering van maatschappelijke problemen, "één gezin- één plan- één regisseur en één budget", komt daarmee dichterbij.

De 14 Twentse gemeenten hebben besloten om regionaal samen op te trekken op het gebied van de decentralisatie van jeugdzorgtaken en de decentralisatie Awbz begeleiding om zo ook gezamenlijk te kunnen beoordelen welke taken in het kader van de nog vast te stellen nieuwe 'Jeugdwet' en Wet maatschappelijke ondersteuning op bovenlokale c.q. regionale schaal uitgevoerd moeten worden en/of samen opgepakt kunnen worden. Het doel is om te komen tot een vraag-gestuurd, effectief en efficiënt en betaalbaar jeugdzorgstelsel in Twente. Daarbij wordt het "recht op zorg vervangen door een "plicht tot adequate opvoeding". Ieder kind moet immers gezond en veilig kunnen opgroeien.

De afgelopen periode is veel inspanning verricht om grip te krijgen op het complexe domein van de jeugdzorg, zijn inventarisaties verricht, is studie gemaakt van verschillende deelonderwerpen door ambtelijke werkgroepen en zijn uitgangspunten opgesteld. Uit al het verzamelde en beschikbare materiaal is de "Visienota: Transformatie Jeugdzorg Twente" opgesteld. Deze visienota wordt aan de 14 gemeenteraden van de Twentse gemeenten ter vaststelling aangeboden.

Bijgaand treft u de "Visienota: Transformatie Jeugdzorg Twente" aan. In deze nota staat zoals gezegd de inhoudelijke Twentse visie op de decentralisatie van de jeugdzorg. Ook zijn uitgangspunten voor de regionale samenwerking geformuleerd. Daarmee is deze Visienota een verdieping en concretisering van de eerder vastgestelde 'Startnotitie Transitie Jeugdzorg Twente' en van het 'Actieplan 1^e Fase Transformatie Jeugdzorg Twente'. Tevens is het de basis voor de Actieplan 2013 Transformatie Jeugdzorg Twente (Het actieplan wordt in een volgend raadsvoorstel aan u voorgelegd)

Als bijlage bij de Visienota treft u, onder de titel "Definitief rapport feiten en cijfers Transformatie Jeugdzorg Twente," de resultaten aan van een eerste onderzoek naar de vraag: 'hoeveel kinderen (uit hoeveel gezinnen) uit gemeente X krijgen welke zorg of maatregelen, behorend bij de te decentraliseren jeugdzorgtaken, bij welke aanbieder en tegen welke kosten'.

Om inzicht te krijgen in het aantal unieke jeugdigen in de jeugdzorg zijn bij 22 zorginstellingen met cliënten uit Twente, bij MEE Twente en IJsseloevers, Menzis (zorgverzekeraar en zorgkantoor) en BJZO gegevens opgevraagd uit de cliëntregistratie.

De rapportage geeft een indruk van de omvang van de groep jeugdigen in zorg als mede de spelers in het veld, de veelvoorkomende trajecten en "behandelcombinaties". Positief in het gehele traject was de bereidheid van een groot aantal organisaties om hun gegevens aan te leveren. We moeten ook constateren dat de rapportage niet volledig is. Dit heeft een aantal oorzaken, zoals dat niet alle aanbieders de gevraagde gegevens hebben kunnen aanleveren. Bijvoorbeeld is niet bij iedere aanbieder het adres van de gezinnen van de kinderen in zorg bekend en daarnaast is op hoofdzoorgvorm uitgevraagd en niet het niveau daar onder. De bijgevoegde rapportage bestaat uit de Twentse rapportage en de gegevens van onze gemeente.

Onderbouwing

Deze Visienota is onderdeel van een ambitieus ontwikkelproces. De opgave waar gemeenten voor staan draait om vernieuwing van zowel de inhoud van de zorg en ondersteuning aan kinderen, jongeren en hun opvoeders alsmede de onderliggende structuren, processen en werkwijzen.

Onderstaand de belangrijkste punten uit de visienota

1.1 de inhoudelijke visie vormt het toetsingskader voor de nadere invulling en uitwerking van de decentralisatie jeugdzorg in Twente

Belangrijke inhoudelijke bouwstenen in de visienota zijn:

- a. We stellen het kind centraal;
- b. We vinden dat ouders/verzorgers zelf verantwoordelijk zijn;
- c. Waar nodig versterken we de opvoeding;
- d. Waar nodig versterken we de ondersteuning;
- e. Waar nodig nemen we de opvoeding over.

Daarbij willen we inzetten op (organisatorische elementen):

- a. Versterken van eigen kracht;
- b. Nadruk leggen op preventie en vroeg-signalering;
- c. Ondersteuning zo dichtbij en integraal mogelijk bieden: één gezin- één plan- één coördinator;
- d. Ondersteuning bieden zo intensief als nodig en zo lang als nodig;
- e. Ondersteuning bieden we vraaggericht, niet aanbod-gericht;
- f. Geven van vertrouwen aan professionals en organisaties en daarmee vermindering van bureaucratie en administratieve lasten.

De inhoudelijke en organisatorische bouwstenen/elementen vormen het kader waaraan het nog te formuleren beleid en te maken afspraken getoetst kunnen worden.

1.2 de inhoudelijke visie biedt aanknopingspunten voor transformatie van het jeugdzorgstelsel

De jeugdzorg is op dit moment sterk versnipperd en verkokerd georganiseerd. Er zijn diverse financieringsstromen, gekoppeld aan de aard van problematiek van kinderen, jongeren en hun opvoeders. Ook zijn er verschillende toegangspoorten naar de jeugdzorg, terwijl het aanbod niet integraal wordt aangeboden. Een transformatie van het jeugdzorgstelsel is zowel inhoudelijk (betere en duurzamere zorg voor jeugdigen) als financieel (de kosten nemen tot nu toe jaarlijks toe, terwijl bij de decentralisatie een korting wordt toegepast door het Rijk) noodzakelijk. Vooral de organisatorische elementen bieden aanknopingspunten voor transformatie van het jeugdzorgstelsel.

1.3 er wordt aangesloten bij en voortgebouwd op de door de VNG opgestelde visie op sociale domein

Gemeenten worden verantwoordelijk voor de zorg voor jeugd in al haar facetten en kunnen gaandeweg tot betere afstemming komen met andere ontwikkelingen in het sociale domein. De filosofie van één gezin- één- plan- één regisseur en één budget; oftewel een integrale benadering van maatschappelijke problemen komt daarmee dichterbij.

De VNG heeft in de notitie "Bouwen op de kracht van burgers" van oktober 2012 een visie uitgewerkt om te komen tot een krachtige en samenhangende aanpak op het sociale domein. De "Visienota: Transformatie Jeugdzorg Twente" sluit hier bij aan en bouwt hier op voort.

2.1 in Twente bestaat een rijke traditie van regionale samenwerking

Bij het bieden van zorg en ondersteuning aan kinderen, jongeren en hun opvoeders wordt al nauw samengewerkt op het gebied van jeugdgezondheidszorg en bij de realisatie van Centra voor Jeugd en gezin. Ook op het gebied van de Wmo en bij de decentralisatie van de AWBZ-functies begeleiding en kortdurend verblijf naar de Wmo, maatregelen op het gebied van passend onderwijs wordt samengewerkt. Bij de decentralisatie van de Jeugdzorg is deze lijn voortgezet.

2.2 Bovenlokale samenwerking wordt voor een aantal taken verplichtend opgelegd en biedt voor een aantal andere taken mogelijk efficiencyvoordelen

In de concept Jeugdwet wordt bovenlokale samenwerking verplicht gesteld voor onder meer de jeugdbescherming, de jeugdreclassering en de gesloten jeugdzorg. Hetzelfde geldt voor het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) dat moet worden aangesloten bij het Steunpunt Huiselijk geweld (SHG).

Voor verschillende vormen van zorg en ondersteuning aan kinderen, jongeren en hun opvoeders is niet gelijk duidelijk of dit het beste op lokale dan wel op bovenlokale schaal kan worden georganiseerd en/of uitgevoerd. Een belangrijk criterium hierbij is of regionale samenwerking leidt tot efficiencyvoordelen. Dit heeft te maken met de mate waarin het benodigde aanbod specialistisch van aard is en/of de mate waarin bepaalde problematiek voorkomt. Daarbij is de stelregel: hoe gespecialiseerder het aanbod, hoe logischer het is bovenlokaal samen te werken.

3.1 de visienota vormt een goede basis voor het Actieplan 2013 Transformatie Jeugdzorg

In de visienota is tevens de visie op samenwerking ten aanzien van de jeugdzorg opgenomen (hoofdstuk 3). Ondertussen wordt er op departementaal niveau nog volop gewerkt aan de vertaling van het regeerakkoord naar concrete beleidsmaatregelen, die vervolgens moeten worden omgezet in wetteksten, waarna parlementaire behandeling volgt. Ondanks alle onzekerheden is er wel een werkplan voor 2013 opgesteld (Actieplan 2013). Het is dan ook goed mogelijk dat deze planning op grond van rijksbeleid bijgesteld zal moeten worden, maar het is belangrijk nu vaart te maken om op tijd klaar te zijn voor de nieuwe jeugdzorgtaken. Het Actieplan 2013 wordt overigens een integraal plan waarin tevens de Twentse aanpak rond de decentralisatie begeleiding en overige Wmo ontwikkelingen opgenomen worden. In een volgend raadsvoorstel wordt u gevraagd in te stemmen met dit actieplan.

Conclusie

Door de Visienota 'Transformatie Jeugdzorg Twente' vast te laten stellen en met de andere 13 Twentse gemeenten de vraagstukken, die voortvloeien uit de visienota, uit te laten werken tot nadere keuzes op het gebied van regionale samenwerking en lokale uitvoering wordt het mogelijk om te komen tot een vraag-gestuurd, effectief en efficiënt en betaalbaar jeugdzorgstelsel in Twente per 1-1-2015.

Communicatie

In Dinkelland en Tubbergen vindt hetzelfde communicatietraject plaats voor alle drie de decentralisaties. De colleges en raden worden in maart, april en/ of mei geïnformeerd middels twee presentaties. De eerste presentatie geeft op hoofdlijnen de stand van zaken per 3 decentralisaties weer. De tweede presentatie laat de samenhang tussen de 3 decentralisaties zien en geeft een weergave van de lokale visie op de 3 decentralisaties. Zowel de visienota jeugdzorg als het actieplan 2013 Jeugdzorg/ WMO worden meegenomen in de presentaties.

Financiën

Er is een sterke afhankelijkheid van landelijke uitwerkingen van het regeerakkoord, de wetgeving en de financiën. Tevens zijn voldoende middelen (personeel en financieel) voor de (regionale) samenwerking nodig. Zodra wij hierover meer duidelijkheid hebben gekregen wordt u hierover geïnformeerd.

Burgemeester en Wethouders van Dinkelland,
De secretaris, De burgemeester,

Drs. A.B.A.M. Damer

Mr. R.S. Cazemier